

Az IPARTERV Archívum metszetei 1.

A következőben közreadom A (Modern) (Ipari) Építészeti Alapítvány birtokában lévő, a legendás tervezőiroda, az IPARTERV negyven éves (1949-1989) tevékenységét tükröző fotóarchívum egyes képeit. Lásd részletesen: <https://miea.hu/archivum.html>

Az IPARTERV (Ipari Épülettervező Vállalat) magasépítési tervezőiroda tevékenysége jelentős hatással volt az ország háború utáni épített arculatára. Az összességében a több tízmillió légméternyi épület több tízezer épületet reprezentál, melyek az ország szinte minden egyes településén megtalálhatóak. A csúcsidőkben több mint ezer főt (mérnököket és segéderőket) alkalmazó szervezet egyfajta agytrösztként is működött. Az IPARTERV tevékenysége nem csak a technológia burkolataként előállítandó különféle ipari- és mezőgazdasági létesítmények terveinek elkészítését jelentette, hanem lakóépületek, közösségi létesítmények tervezésének hosszú sorát is. Jelentős részt vállalt az építéstechnológia fejlesztésében, az oktatásban, műszaki információ terjesztésében. Legendás vezető személyisége Szendrői Jenő, aki kimagasló szervezőmunkájával, toleranciájával építész- és mérnökgenerációk útját egyengette. (Az IPARTERV -ben pályájukat kezdő építészek közül 90 kapott Ybl díjat).

Részletes tudnivalóért lásd: *Haba Péter Magyar ipari építészet 1945-1970* című könyvét.

A szemle képei tematika köré szerveződnek, alkalmanként 10 képet tartalmaznak.

Műszaki innováció 1.

Nagyelemes helyszíni vasbeton előregyártás. A korai 50-es években legendás statikusok köre (Mátrai Gyula, Menyhárd József, Gnädig Miklós...), az építéshez szükséges fa-zsaluzóanyag és acél ínség közepette fejlesztették ki a nagyelemes helyszíni előregyártás technológiáját. Itt a (jellemzően hatalmas egyedi épületek) fő vasbeton tartószerkezeti elemeit az építés helyszínén a talajon fekvő zsaluzatokban készítették el. Majd a hatalmas több tíz méter méretű és több tíz tonnás elemeket szellemes szerkezetekkel mozgatták és emelték a helyükre.

Jellemző épülettípus az 50-es évek elején az erőmű, melyek kazánokat, szénbunkereket, turbinacsarnokokat és elektromos kapcsolótereit tartalmazó hatalmas főépületeit építették ilyen módon. A folyamatos fejlesztés következtében, egyre kevesebb betonacél felhasználásával, egyre karcsúbb szerkezetek születtek.

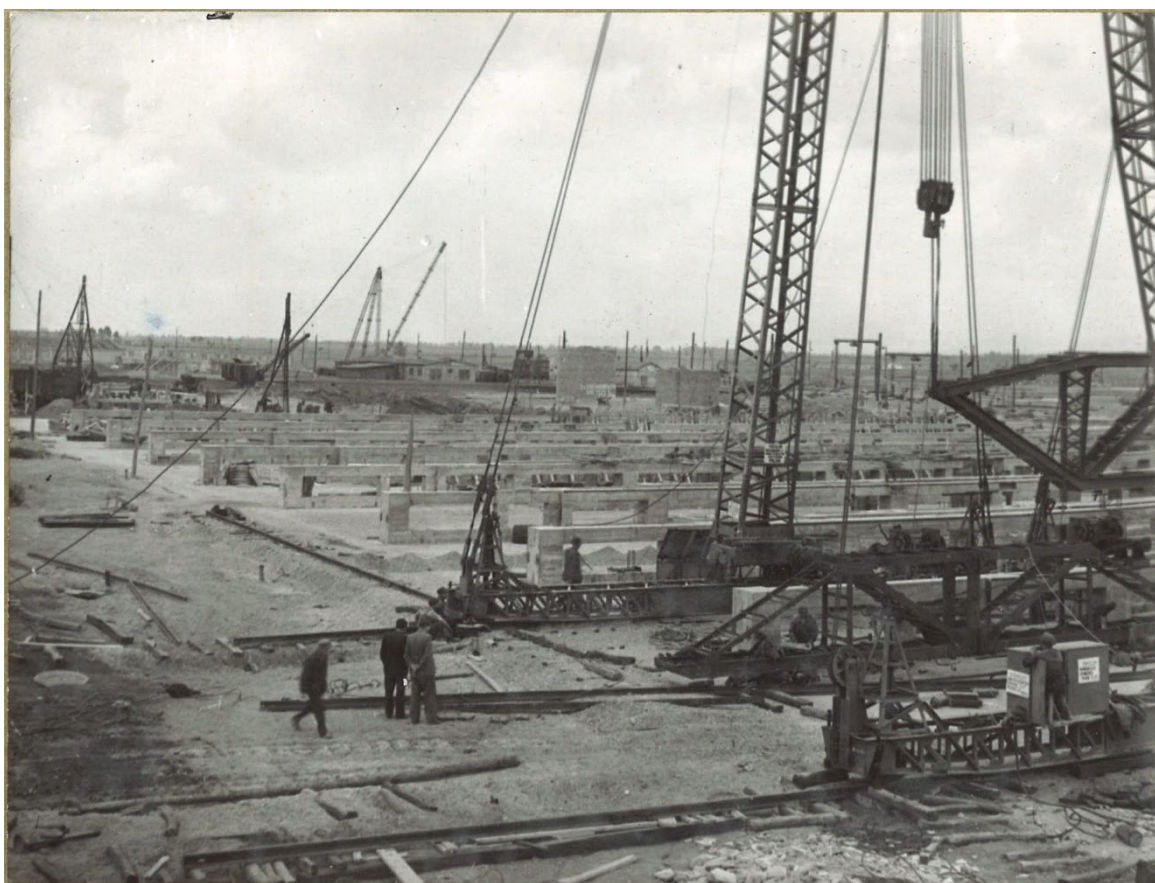
Így épült fel az Inotai, a Berentei és a Tiszapalkonyai 1. Hőerőmű.

Az első képsorozat a Tiszapalkonyai 1. Erőmű (300 MW, 1952-1957, tervezők: Mátrai Gyula, Pászti Károly, Bereczky László) építésiét mutatja be.

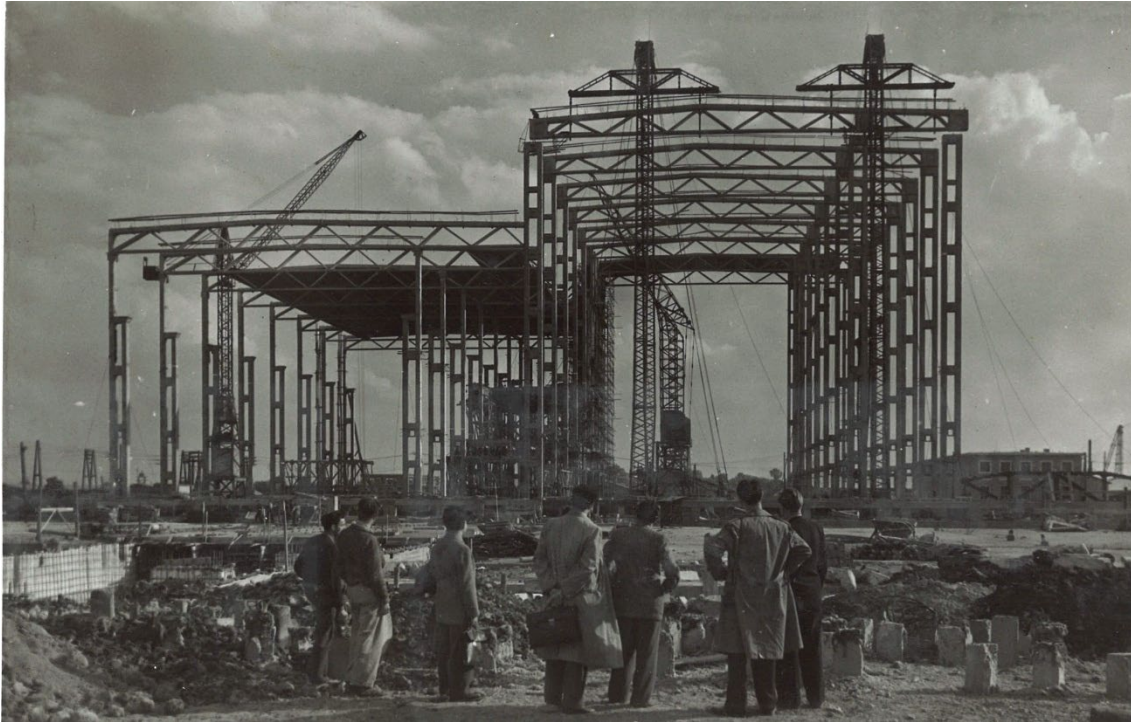
A fotók az Archívum anyagából származnak, az IPARTERV fotósai ebben az időben Balassa Ferenc, Aczél Márta, Bognár János voltak.

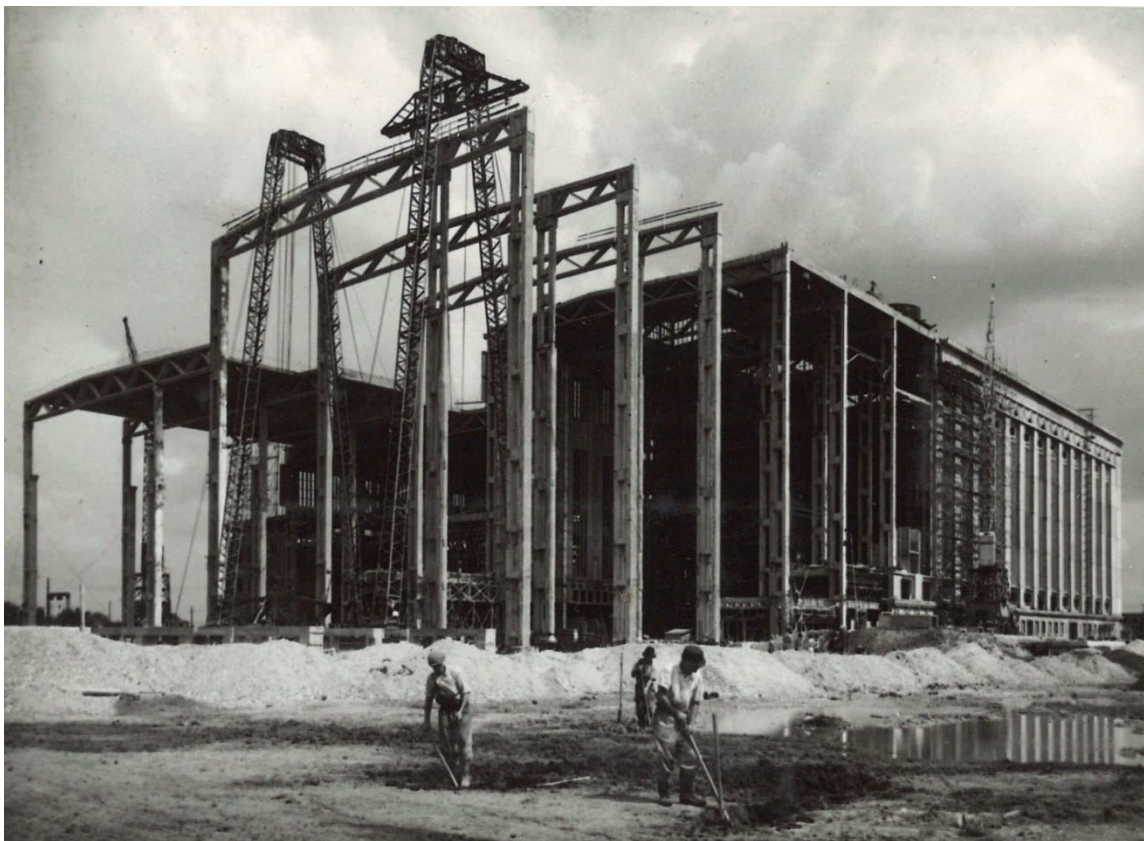
1.kép: A talajon fekvő pillérek és a főtartó zsaluzata No.1563

2.kép: A pillérek állításának előkészülete. Az emelés bakdarukkal történik.

3.kép: Mérnökcsoporthoz az épülő szerkezetet szemléli. A rácsos vasbeton! főtartó beemelése. No. 2061

4.kép: Az épülő csarnokszerkezet. A hajó végén elkezdődött a homlokzat építése. No. 2281

5.kép. A nagyméretű vasbeton homlokzati panelek az „szocialista realista” ornamentikát hordoznak. No. 2282

6.kép. Az erőmű egy részét már üzembe helyezték, mialatt az épület másik vége még építés alatt áll. No. 2785

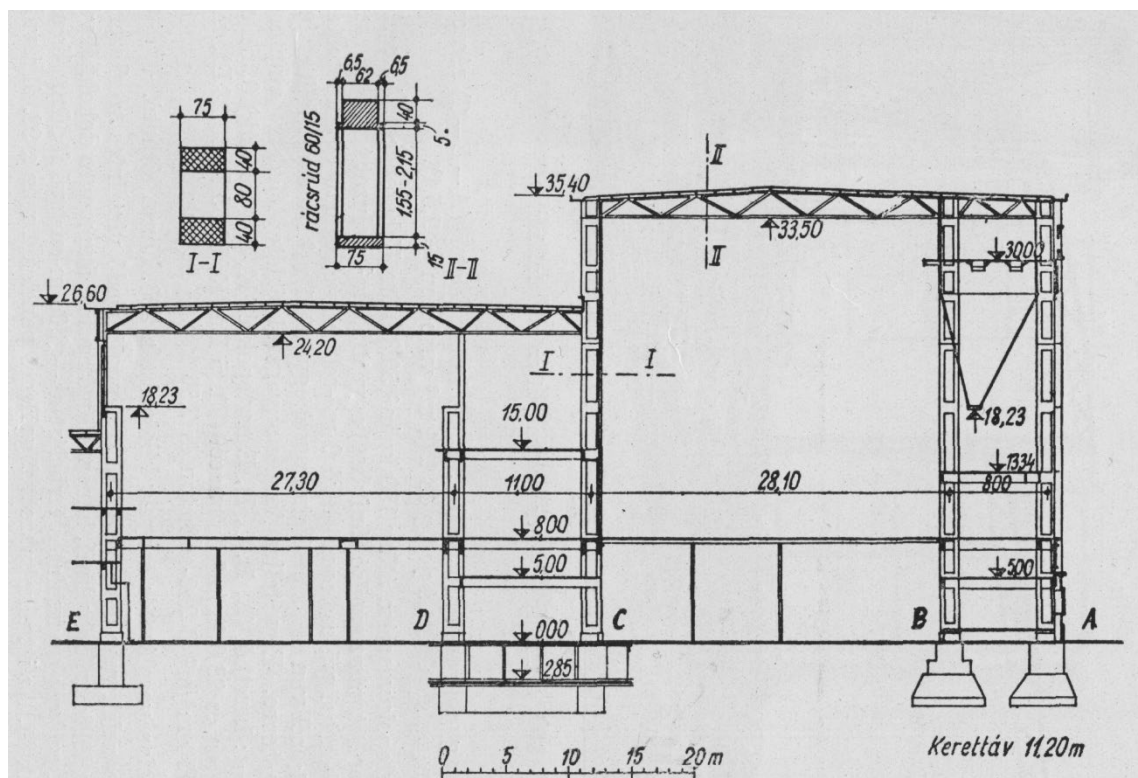
7.kép. A külön épületként megvalósult elektromos kapcsoló-vezérlő helyiség. No. 2789

8.kép. A már nagyrészt üzembe helyezett erőmű. A két utolsó kazán szerelés alatt, negyedik kémény építése zajlik. No. 3176

9.kép. A turbinacsarnok belső képe a Skoda gyártmányú turbinákkal. No. 3177

10.kép. A főépület keresztmetszeti rajza a fő méretekkel. Forrás: Ipari Építészeti Szemle 16. szám 1957. 21. o.